



К.М. ДАНИЛЮК

Державний природознавчий музей НАН України
Вул. Театральна, 18, м. Львів, 79008, Україна
museum@museum.lviv.net

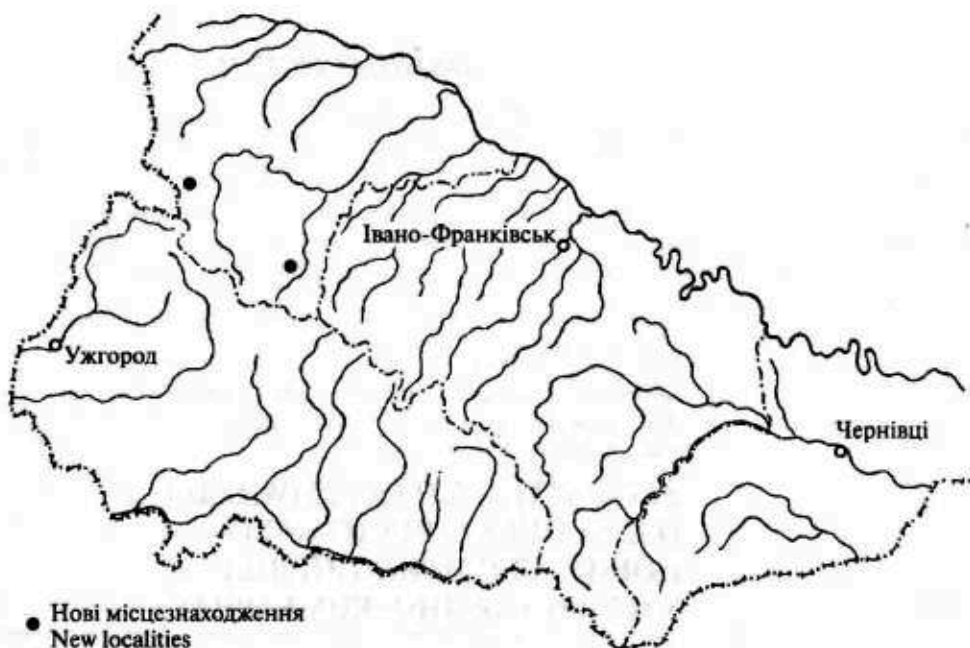
***ERUCASTRUM GALLICUM* (WILLD.)
O.E. SCHULZ (CRUCIFERAE) —
НОВИЙ АДВЕНТИВНИЙ ВИД
У ФЛОРИ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ**

Ключові слова: *Erucastrum gallicum*, Українські Карпати

Erucastrum gallicum (Willd.) O.E. Schulz - одно- або дворічний стрижнекореневий монокарпічний вид, західносередземноморського походження, ксерофіт, баліст, кенофіт, епекофіт, агестатор, бур'ян [6], антропохор.

Цей вид природно зростає у південно-західній і центральній Європі: Іспанії, Франції, Нідерландах, Швейцарії, Австрії, Італії, Угорщині та центральній Німеччині, синантропно — на Британських островах, у Скандинавії, Бельгії, на північному заході та південному сході європейської частини колишнього СРСР, у Чехії, Словаччині, Румунії, у рівнинній частині Польщі, а також у помірному поясі Північної Америки [8–14].

Сучасний ареал *E. gallicum* в Україні досить широкий: він подається з Лівобережного Лісостепу (Сумська, Харківська, Луганська та Донецька області) та з передгір'їв Криму (околиці Булганака) [4]. А.Т. Зеленчук вказує даний вид для рівнинної частини Львівської обл. [3], що підтверджується наявними зразками у гербаріях Львова (*LWS*, *LW*, *LWAKNS*). Також у гербаріях є збори з Тернопільської (*LW*) та Івано-Франківської (*LWAKNS*) областей. Ймовірно, що і в інших регіонах України за останні десятиріччя цей вид набув ширшого розповсюдження.



Поширення *Erucastrum gallicum* в Українських Карпатах
Area of *Erucastrum gallicum* in the Ukrainian Carpathians

04.08.2005 р. ми знайшли *E. gallicum* в Українських Карпатах, на території регіонального ландшафтного парку «Надсянський» у с. Нижня Яблунька (Львівська обл., Турківський р-н). Гербарні зразки зібрані на насипу залізничного полотна, поблизу станції Нижня Яблунька (зберігаються у гербарії Державного природознавчого музею НАН України, *LWS*, дублетний гербарний зразок передано до гербарію Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, *KW*). Близько десятка особин росли між щепенем. Слід зазначити, що це вже не перша знахідка даного виду в Українських Карпатах. У *LW* є гербарний зразок *E. gallicum* з смт Славського (Львівська обл., Сколівський р-н), зібраний також на залізничному насипу 07.06.1986 р. (С. Волгін, Я. Кардаш, Л. Гинда). Місця знаходження виду показано на картосхемі (рисунок).

Перші достовірні відомості про зростання *E. gallicum* в Україні датуються минулим сторіччям: його знайшов М.В. Клоков у 1916 р. у Куп'янську Харківської губернії [5]. Він, ймовірно, був занесений із Середньоросійської височини [1]. І.О. Дудка і А.П. Ільїнська припускають, що у східну та західну частини України *E. gallicum* потрапив різними шляхами, але, мабуть, майже одночасно [2]. Очевидно, що в Українські Карпати вид був занесений за посередництва залізничного транспорту як зі сходу України, так і з Угорщини, Румунії чи Словаччини, з якими територія нашої країни сполучена цими гілками залізниці (враховуючи дані, наведені в *Atlas florae Europae* [7]). Зважаючи на незначну кількість гербарних даних і той факт, що в Українські Карпати вид потрапив за посередництва людини, неможливо достовірно визначити, звідки він прибув.

1. Галицын С.В. Забытое растение флоры СССР — *Erucastrum gallicum* O.E. Schulz. // Ботан. мат-лы гербария Ботан. ин-та им. В.Л. Комарова / Ред. Б.К. Шишкин. — М.; Л.: Изд-во АН СССР, 1957. — XVIII. — С. 90—97.
2. Дудка І.О., Ільїнська А.П. Нова рослина-хазяїн *Albugo candida* (Gmel.: Pers.) Kze (Оомусота) із родини *Brassicaceae* // Укр. ботан. журн. — 2006. — 63, № 4. — С. 531—540.
3. Зеленчук А.Т. Инвентаризаційний список судинних рослин Львівської області // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. Біол. — 1991. — Вып. 21. — С. 16—33.
4. *Определитель* высших растений Украины / Доброчаева Д.Н., Котов М.И., Прокудин Ю.Н. и др. — Киев: Наук. думка, 1987. — 548 с.
5. Протопопова В.В. Адвентивні рослини Лісостепу і Степу України. — К.: Наук. думка, 1973. — 191 с.
6. Протопопова В.В. Синантропная флора Украины и пути ее развития. — Киев: Наук. думка, 1991. — 204 с.
7. *Atlas Florae Europae. Distribution of vascular plants in Europae* / Ed. J. Jalas, J. Suominen, R. Lampinen. — Helsinki, 1996. — Vol. 11. — 310 p.
8. *Beldie Al. The flora of Romania. Illustrated determinant of vascular plants. V. 1.* — Bucureşti: Edit. Academiei Republicii Socialiste România, 1977. — 412 p.
9. Feráková V. *Erucastrum* (DC.) C. Presl // *Flóra Slovenska.* — Vol. V/4. — Bratislava: VEDA, 2002. — S. 717—725.
10. Meusel H., Jäger E., Weinert E. *Vergleichende Chorologie der Zentraleuropäischen Flora.* — Karten; Jena: G. Fischer, 1965. — 255 s.
11. Mirek Z., Pleškoš-Mirek H., Zajac A., Zajac M. Flowering plants and pteridophytes of Poland. A Checklist. — PAS, 2002. — 442 p.
12. Štěpánek J. *Erucastrum* C. Presl // *Květena České republiky. S. 3.* — Praha: Academia, 1992. — S. 222—225.
13. Sychowa M. *Erucastrum* C. Presl // *Flora Polski.* — T. IV (II vyd.). — Warszawa-Krakow, 1985. — S. 286.
14. Tutin T.G., Akeroyd Y.R. *Erucastrum* C. Presl // *Flora Europaea.* — Vol. 1 (2-nd ed.) / T.G. Tutin, N.A. Burges, A.O. Chater et al. (eds). — Cambridge: Cambridge University press., 1993. — P. 410—411.

Рекомендує до друку
С.Л. Мосякін

Надійшла 15.11.2006

Е.Н. Данилюк

Государственный природоведческий музей НАН Украины, м. Львов

**ERUCASTRUM GALLICUM (WILLD.) O.E. SCHULZ (CRUCIFERAE) —
НОВЫЙ АДВЕНТИВНЫЙ ВИД ВО ФЛОРЕ УКРАИНСКИХ КАРПАТ**

Сообщается о находке в с. Нижняя Яблонька (Львовская обл., Турковский р-н) и пгт Славское (Львовская обл., Сколевский р-н) нового адвентивного вида во флоре Украинских Карпат — *Erucastrum gallicum* (Willd.) O.E. Schulz. Приведены данные о его местонахождении и распространении. Вид мог быть занесен в Карпаты с востока Украины, однако существует и вероятность заноса с Румынии, Венгрии, Словакии.

Ключевые слова: *Erucastrum gallicum*, Украинские Карпаты

K.M. Danylyuk

State Museum of Natural History, National Academy of Sciences of Ukraine, Lviv

***ERUCASTRUM GALLICUM* (WILLD.) O.E. SCHULZ (CRUCIFERAE) —
A NEW ALIEN SPECIES FOR THE UKRAINIAN CARPATHIANS' FLORA**

A new alien for the Ukrainian Carpathians flora species *Erucastrum gallicum* (Willd.) O.E. Schulz — has been found in Nyzhnia Jablon'ka (Lviv region, Turka district) and Slavske (Lviv region, Skole district). Data on location and distribution of the species are adduced. This efemerophyte probably comes to the mountains area along railways from the eastern part of Ukraine, but it may come from Romania, Hungary or Slovakia as well.

Key words: *Erucastrum gallicum*, the Ukrainian Carpathians.